

Proces dorozumívání se lidskou řečí je řízen

mozkovými centry vedoucí hemisféry:

centrum mluvení (čelní lalok)

centrum slyšení řeči (spánkový lalok)

centrum optického vnímání řeči (týlní lalok)

Proces mluvení je reflexní činnost, podílejí se na

něm mluvidla

MLUVNÍ ORGÁNY (mluvidla)

1. ústrojí dýchací (respirační)

2. ústrojí hlasové (fonační)

3. ústrojí hláskovací (modifikační)

1. ústrojí dýchací: složení: průdušnice, průdušky, plíce

při tvoření hlasu: **výdechový proud vzduchu**

2. ústrojí hlasové: uložení: v hrtanu

nedůležitější část: **hlasivkové vazy (hlasivky)**

funkce: **vytvářet základní (primární) tón**

- **lidský hlas** vzniká až v **nadhrtanových dutinách** (horní část dutiny

hrtanové, hltan /dutina krční/, dutina nosní,

dutina hlavová)

- na rezonanci se podílejí také **podhrtanové dutiny** (dutina prsní: průdušnice, průdušky, horní část hrudního koše)

3. ústrojí hláskovací: uložení: nad hrtanem

složení: **rezonanční dutiny a artikulační orgány**

funkce: **úprava lidského hlasu při mluvení, tvoření hlásek a jejich spojení**

Rezonanční dutiny:

a) dutina ústní: rezonanční prostor (velikost, tvar)

spolupodílí se na realizaci **každé hlásky**
uloženy artikulační orgány

b) dutina nosní: rezonanční prostor

podílí se přímo na tvorbě **nosních hlásek**

c) dutina hrdelní: rezonanční prostor

podílí se zejm. při tvoření **samohlásek** a
hrdelní hlásky **h**

Artikulační (mluvní) orgány dutiny ústní:

a) pasivní: horní čelist, zuby, dásně, tvrdé

patro (palatum), měkké patro (velum)

b) aktivní: rty, jazyk, dolní čelist

Tři fáze výslovnosti

1. INTENZE

2. TENZE

3. DETENZE